

MATERIAŁY POMOCNE DLA PEŁNIĄCYCH FUNKCJĘ ORANTA:

DOKUMENTY PODSTAWOWE:

- **KONSTYTUCJA O ŚWIĘTEJ LITURGII** z 4 grudnia 1963 r.: nr. 7-8, 10-14, 21, 22§3, 24, 26-30, 34, 48, 53.
- **OGÓLNE WPROWADZENIE DO MSZAŁU RZYMSKIEGO**, 2002: nr. 69-71, 138, 264.
DLA WSZYSTKICH POSŁUGUJĄCYCH: nr. 16-29, 34, 42-45, 49, 91, 95-97, 100, 107, 109-111, 119, 120, 169, 170, 273-275, 294, 310, 336.
- **WSKAZANIA EPISKOPATU POLSKI PO OGŁOSZENIU NOWEGO WYDANIA OWMR** przyjęte na 331. Zebraniu Plenarnym KEP 9.03.2005 r.: nr. 26.
DLA WSZYSTKICH POSŁUGUJĄCYCH: nr. 1-3, 7, 8, 46-54.
- **OGÓLNE WPROWADZENIE DO LITURGII GODZIN:** nr 94.
DLA WSZYSTKICH POSŁUGUJĄCYCH: nr. 241-253, 263-266.
- **WPROWADZENIE DO 2 WYD. LEKCYONARZA MSZALNEGO:** nr. 1-10, 28, 30-37, 50.
- **CEREMONIAŁ LITURGICZNEJ POSŁUGI BISKUPÓW**, 2013: nr. 115-118, 143.
DLA WSZYSTKICH POSŁUGUJĄCYCH: nr. 65, 68-83, 99-109.

OPRACOWANIA Z LITURGIKI:

- Nadolski B. **LITURGIKA**, wyd. 2, 2011-2014 (4 tomy).
- Sinka T. **ZARYS LITURGIKI**, wyd. 5, 2005.

FORMACJA LITURGICZNA:

- Szczepaniec S. (red.) **CEREMONIAŁ POSŁUG LITURGICZNYCH**, Kraków 1987.
- Bać T. (i in., red.) **KATECHIZM SŁUŻBY LITURGICZNEJ**, wyd. 3, Katowice 2012.
- Kucharska I., Kosmowski W., Kulbacki P. (red.) **TRIDUUM PASCHALNE. PODRĘCZNIK**, wyd. 3, Kraków 2015.

ZBIORY WEZWAŃ MODLITWY Powszechniej:

- **MISSALE ROMANUM**, editio typica tertia, Roma MMII, Appendix V, 1259-1269.
- Małaczyński F. (red.) **MODLITWA Powszechna**, Katowice 1970.
- Put L. M., **MODLITWA WIERNYCH** t. I, II, Katowice 1987.
- Sinka T. **MODLITWY Powszechnie** t. I, II, Kraków 2003.

WYBRANE ZASOBY INTERNETOWE:

- CZYTANIA LITURGICZNE NA KAŻDY DZIEŃ: niezbednik.niedziela.pl
- DOKUMENTY LITURGICZNE: liturgia.episkopat.pl
- NAJNOWSZE DOKUMENTY KOŚCIOŁA POLSKIEGO O LITURGII: pomocniczy.diecezja.swidnica.pl/index.php/liturgia
- **CENTRALNA DIAKONIA LITURGICZNA:**

www.oaza.pl/cdl

Niniejsza broszura (do pobrania): utn.pl/cdl-kpl-m_powszechna

Strona zawierająca więcej materiałów dotyczących funkcji liturgicznych: utn.pl/cdl-kpl

Centralna Diakonia Liturgiczna
Ruchu Światło-Życie

KRÓTKIE POMOCE LITURGICZNE

MODLITWA Powszechna

PRZYGOTOWANIE I SPOSÓB WYKONANIA POSŁUGI

oprac. Wojciech Kosmowski
odpowiedzialny za CDL
red. techniczna: Patrycja Kulczewska
cdl@oaza.pl

w Święto św. Jakuba, apostoła, AD 2018

Seria **KRÓTKICH POMOCY LITURGICZNYCH** powstała jako narzędzie dla posługujących, w celu lepszego wypełniania funkcji. Z tych opracowań mogą korzystać osoby o różnym doświadczeniu: by rozszerzyć lub uporządkować wiedzę. Pierwsza edycja **KPL** ukazywała się w „Wieczniku” w latach 2006-2008. W obecnej, **2 edycji**, poprawiono zarówno kwestie merytoryczne, jak i szatę graficzną, uwzględniono najnowsze prawodawstwo liturgiczne. Nadto zamieszczono odnośnik (adres i QR kod) do strony internetowej zawierającej szersze opracowania i więcej źródeł dotyczących danej funkcji liturgicznej.

„Każdą celebrację liturgiczną należy starannie przygotować przy zgodnym współudziale wszystkich zainteresowanych oraz przy użyciu mszału i innych ksiąg liturgicznych, tak co do strony obrzędowej, jak i spraw duszpasterskich czy muzyki. Dokonuje się tego pod kierunkiem rektora kościoła, uwzględniając także zdanie wiernych w sprawach, które ich bezpośrednio dotyczą. Kapłanowi zaś przewodniczącemu celebracji przysługuje zawsze prawo decydowania o tym, co należy do jego zadań”. (OWMR 111)

WPROWADZENIE

MODLITWA Powszechna jest modlitwą błagalną, w której lud odpowiada na słowo Boże przyjęte z wiarą i wykonując wynikającą z chrztu funkcję kapłańską zanoszą do Boga prośby.

Powinna ona być stosowana z zasady we Mszach św. sprawowanych z udziałem ludu.

Przewodniczący celebracji rozpoczyna ją i kończy. Odczytywanie wezwań tej modlitwy nie należy już do GC - winien je wygłaszać diakon, kantor, lektor lub inny wierny świecki. Może to czynić z ambony lub z innego odpowiedniego miejsca. Wskazana jest reprezentacja ruchów, wspólnot, grup apostołskich.

W posłudze modlitwy wiernych można wyróżnić DWA ETAPY: przygotowanie wezwań (albo ich wybór) i wygłoszenie na liturgii.

Funkcja liturgiczna **ORANTA** polega na odczytaniu wezwań.

MODLITWY ORANTA

Każda funkcja liturgiczna jest świętym posługiwaniem, w którym człowiek jednoczy się z Chrystusem uobecniającym swe zbawcze dzieło. Jest to również służba wobec ludzi, którzy zgromadzili się na wspólną celebrację. Posługujący powinien więc modlić się – nie tylko za siebie, lecz także za tych, którym służy.

Przed liturgią: Przyjdź, Duchu Święty! Udziel mi łaski godnego odczytywania wezwań modlitwy powszechniej, a wszystkim zgromadzonym na liturgii udział daru modlitwy pełnej wiary i miłości. Naucz nas modlić się z Jezusem Chrystusem, naszym Panem i Zbawicielem.

Po liturgii: Dzięki Ci, Duchu Święty, za powołanie mnie do odczytywania wezwań modlitwy powszechniej w świętej liturgii Kościoła. Spraw, abym zawsze gorliwie się modlił i był apostołem modlitwy wobec innych ludzi.

Do pełnienia różnych zadań w życiu należy się starannie przygotować, zwłaszcza, gdy jest to służba najwznioślejsza – samemu Bogu w czynnościach liturgicznych. Przygotowanie to powinno być różnorakie:

PRZYGOTOWANIE DALSZE

✚ DUCHOWE

Liturgia jest źródłem i szczytem życia chrześcijańskiego. Posługa liturgiczna nie ogranicza się tylko do czynności spełnionej w liturgii, lecz jest także diakonią we wspólnocie. Przygotowywanie wezwań modlitwy powszechnej i jej wygłaszanie stanowi dopełnienie i źródło innych dzieł modlitewnych. W szczególny sposób można to dostrzec podczas sprawowania Eucharystii z udzieleniem sakramentów np. w liturgii sakramentu chrztu wskazane jest, aby do posługi modlitwy zaprosić chrestnych lub innych przedstawicieli rodziny dziecka – oni są pierwszymi, którzy powinni się modlić w intencji dziecka i innych do tej modlitwy zachęcać.

✚ TEologiczne

Przygotowujący wezwania modlitwy powszechnej powinien czytać i znać Pismo Święte. Znajomość podstaw teologii biblijnej, która może być zdobyta podczas formacji w grupach apostołskich lub w czasie studiów teologicznych, pomoże napisać bądź wybrać intencje, które będą odpowiedzią na słowo Boże odczytywane w czasie liturgii danego dnia (patrz dalej: zasady przygotowania wezwań).

✚ WSPÓLNOTOWE

Przygotowanie do pełnienia każdej funkcji liturgicznej powinno dokonywać się we wspólnocie, np. podczas spotkań formacyjnych poświęconych rozważaniu tematu liturgii, tzw. kręgów liturgicznych.

PRZYGOTOWANIE BLIŻSZE

PODCZAS PRÓB PRZED LITURGIĄ NALEŻY ZWRÓCIĆ UWAGĘ NA:

- ✚ artykulację i dykcję osób mających pełnić funkcję oranta - nie mogą jej pełnić osoby nieumiejące czytać wyraźnie; ćwiczenia dykcji to nieodzowny element przygotowania do pełnienia posługi słowa,
- ✚ określenie, ile osób ma pełnić tę posługę – posługujących może być tyłu, ile jest wezwań,
- ✚ uzgodnienie treści i kolejności wezwań oraz przeczytanie ich na głos, aby wychwycić pułapki językowe,
- ✚ wskazanie miejsc, które mają zająć posługujący (w pobliżu miejsca wykonywania posługi),
- ✚ upewnienie się, czy jest homilia i wyznanie wiary – określenie, kiedy i w jaki sposób należy podejść do ambony lub innego odpowiedniego miejsca i z niego odejść (droga do przejścia powinna być jak najkrótsza); jeśli intencje podaje kilka osób, to wskazane jest, aby do odczytania wezwań podchodził zespół osób prowadzony przez ceremoniarza,
- ✚ strój posługujących – winien być godny i odświętny albo regionalny, w żadnym wypadku zbyt swobodny, roboczy lub plażowy.

UZGODNIENIA Z INNYMI UCZESTNIKAMI CELEBRACJI

- ✓ **główny celebrans** lub osoba przez niego wyznaczona (np. ceremoniarz) decyduje o tym, jakie słowo Boże będzie wygłoszone w czasie liturgii (o ile przepisy liturgiczne dają taki wybór);
- ✓ **główny celebrans** lub inna osoba przez niego wyznaczona (np. inny kapłan, animator liturgiczny, ceremoniarz) sprawdza przygotowane wezwania i wyznacza ich rodzaj - wezwania muszą być zawsze sprawdzone, także we Mszach św. dla grup specjalnych;
- ✓ **z głównym celebransem** lub **ceremoniarzem** należy uzgodnić, czy jest wezwanie wiary i homilia;
- ✓ **z organistą, scholą** należy uzgodnić aklamację (słowa oraz to, czy ma być śpiewana czy recytowana i kto ją wykonuje); jeśli całe wezwanie ma być śpiewane, to powinna czynić to jedna osoba;
- ✓ jeśli modlitwa powszechna jest czytana z innego niż ambona miejsca, to **ze scholą** i/lub **komentatorem** należy uzgodnić sposób korzystania z mikrofonu;
- ✓ posługujący do modlitwy wiernych powinni uzgodnić **między sobą**, kto i w jakiej kolejności czyta intencje.

PRZYGOTOWANIE BEZPOŚREDNIE

TUŻ PRZED CELEBRACJĄ NALEŻY PAMIĘTAĆ O TYM, ŻE:

- ✚ posługujący przychodzą do zakrystii co najmniej 15 minut (w dni powszednie) lub 30 minut (w święta i uroczystości) przed liturgią, aby dokonać ostatnich uzgodnień (dobór wezwań, uwzględnienie intencji mszalnych),
- ✚ estetyczną kartkę z czytelnie napisanymi, a najlepiej wydrukowanymi, wezwaniem należy włożyć do estetycznej, sztywnej okładki i przygotować na ambonie lub w pobliżu innego miejsca wygłaszania modlitwy; druga kopia, zawierająca przynajmniej tekst wezwania do modlitwy, ilość wezwań i modlitwę końcową, powinna być przygotowana dla głównego celebransa,
- ✚ przed liturgią należy również sprawdzić działanie mikrofonu (głośność, długość kabli, sposób włączania i wyłączania oraz zmiany ustawienia),
- ✚ przygotowane miejsca należy zająć jeszcze przed liturgią w kolejności wykonywanych wezwań (jeśli funkcję oranta pełni lektor, to idzie w procesji wejścia razem ze wszystkimi posługującymi w prezbiterium),
- ✚ istotnym elementem przygotowania jest **modlitwa** i chwila skupienia w ciszy.

ZASADY PRZYGOTOWANIA WEZWAŃ:

- ✚ **Modlitwa wiernych składa się z 4 GRUP WEZWAŃ** następujących kolejno (w szczególnych okolicznościach, np. chrzest, bierzmowanie, zawarcie małżeństwa, pogrzeb, ta kolejność może być inna):
 - I) **w potrzebach Kościoła** – rozwój Kościoła, papież, biskupi, kapłani, diakoni, misje, powołania, zjednoczenie chrześcijan, (archi)diecezja, katecheci, klerycy, seminaria, świątynie, prymicjanci, pielgrzymki,

- II) **za rządzących państwami i o zbawienie całego świata** – rządcy, pokój, zbiory, instytucje, pogoda, zawody (np. lekarze, górnicy), młodzież, dzieci, rodzice, narzeczeni, poszanowanie praw człowieka, sprawiedliwość, postęp duchowy, polityczny, gospodarczy,
 - III) **za znajdujących się w trudnościach życiowych** – cierpiący fizycznie i duchowo, chorzy, niepełnosprawni, samotni, zmarli i konający, rodzina zmarłego, emigranci, zniechęceni, pogrążeni w nalogach, grzesznicy, kuszeni, upadający, ofiary wypadków, katastrof, wojen i klęsk żywiołowych.
 - IV) **za wspólnotę miejscową** – zgromadzeni na Mszy św., intencje lokalnego Kościoła (parafii), miasto, solenizanci, potrzeby parafii, rekolekcje, misje parafialne, duszpasterstwa działające w parafii;
- ✚ **ilość wezwań:** co najmniej 4 (przynajmniej po jednym z każdej grupy) i co najwyżej 6 (wyjątkowo więcej - tylko w mszach dla grup specjalnych);
 - ✚ **konstruowanie wezwań:** winny być zwarte i niezbyt skomplikowane (jeśli wezwanie jest zbyt długie, łatwo zagubić jego sens), ułożone w duchu mądrej wolności (zgodnie z przepisami Kościoła, poprawne teologicznie, napisane pięknym i zrozumiałym językiem), wyrażające blągania (a nie dziękczynienie, przeproszenie czy uwielbienie) całej wspólnoty; nie może być w nich pouczeń, wyjaśnień czy komentarzy; jeśli w celebracji uczestniczą wierni kilku narodowości można przygotować wezwania w różnych językach;
 - ✚ **formy wezwań:** wszystkie wezwania danej modlitwy muszą mieć jednakową formę, nawet, gdy do przygotowanej modlitwy zostaje dodane pojedyncze wezwanie, np. dotyczące intencji Mszy św. (przykłady: „*Módlmy się za..., aby...*”; „*Boże spraw, aby...*”; „*Prosimy Cię Panie o...*”; „*Chryste, obdarz/zjednocz/wspomóż/...*”; „*Podziwiając wytrwałość Mędrców, zdążających z daleka do Jezusa, módlmy się o to, by wszyscy szukający odnaleźli Boga*” (na 6 I);
 - ✚ **odpowiedzi (inwokacje) wiernych:** po każdym wezwaniu orant dodaje: *Ciebie prosimy*, wierni odpowiadają: *Wysłuchaj nas Panie*; można też stosować inne aklamacje (np. *Kyrie eleison*; *Te rogamus, audi nos*; *Chryste exaudi nos*) bądź milczenie;
 - ✚ przyłączeniu jutrzni z Eucharystią można w liturgii dni powszednich użyć próśb z jutrzni (OWL 94);
 - ✚ modlitwa wiernych musi być **nieustannie aktualizowana** - ma mówić o tym, czym żyją wierni; przy jej pisaniu należy uwzględnić: intencję Mszy św., okres roku liturgicznego, obchody ku czci świętych, myśl dnia (liturgia słowa), życie Kościoła (dni i tygodnie modlitw w intencjach Kościoła i świata, intencje szczegółowe, np. papieskie), rocznice ingresu, święceń, imieniny, życie parafii (misje, rekolekcje, duszpasterstwa, I Komunia św., bierzmowanie, pielgrzymki), obchody i rocznice świeckie (22.I, 8.III, 3.V, 1.IX., 17.IX., 11.XI), egzaminy, matury, sesja egzaminacyjna, bieżące wydarzenia w kraju i na świecie, np. wybory, klęski żywiołowe;
 - ✚ **w małych grupach** dopuszczalna jest tzw. „modlitwa spontaniczna”, jednak również wtedy wezwania powinny być dobrze przemyślane i wypowiedziane z zachowaniem wszystkich powyższych zasad (ew. wezwań może być więcej).